

Verejný sektor v trhovej ekonomike

Anotácia: Neoddeliteľnou súčasťou transformujúcich sa ekonomík je existencia verejného sektora. Postupný proces vytvárania trhovej ekonomiky predpokladá teoretické riešenie mnohých otázok súvisiacich s verejným sektorom. Začínajúc od vymedzenia jeho základných charakteristík, financovania a kontrolných systémov. Obsah článku je zameraný na teoretické vymedzenie charakteristiky, funkcie a štruktúry verejného sektora.

Kľúčové slová: verejný sektor, súkromný sektor, ziskový a neziskový sektor, vládny sektor, zmiešaná ekonomika, triediace znaky, bloky odvetví národného hospodárstva, funkcie verejného sektora, rozsah verejného sektora.

Charakteristika verejného sektora

Vývoj svetovej ekonomiky v posledných desaťročiach postavil pred ekonomickú teóriu úlohu prehodnotiť a rozpracovať otázku zdrojov, príčin a dôsledkov kvalitatívnych zmien v ekonomicky vyspelých krajinách.

V tejto súvislosti sa jednou z oblastí záujmov ekonomickej teórie stal i verejný sektor.¹ Osobitná pozornosť je verejnému sektoru venovaná v transformujúcich sa krajinách, kde prebiehajú zásadné spoločenské zmeny, ktoré sa v oblasti ekonomickej teórie premietajú do vytvorenia ekonomického systému založeného na princípoch a mechanizmu trhu. Ekonomika ako celok sa stáva trhovou ekonomikou.

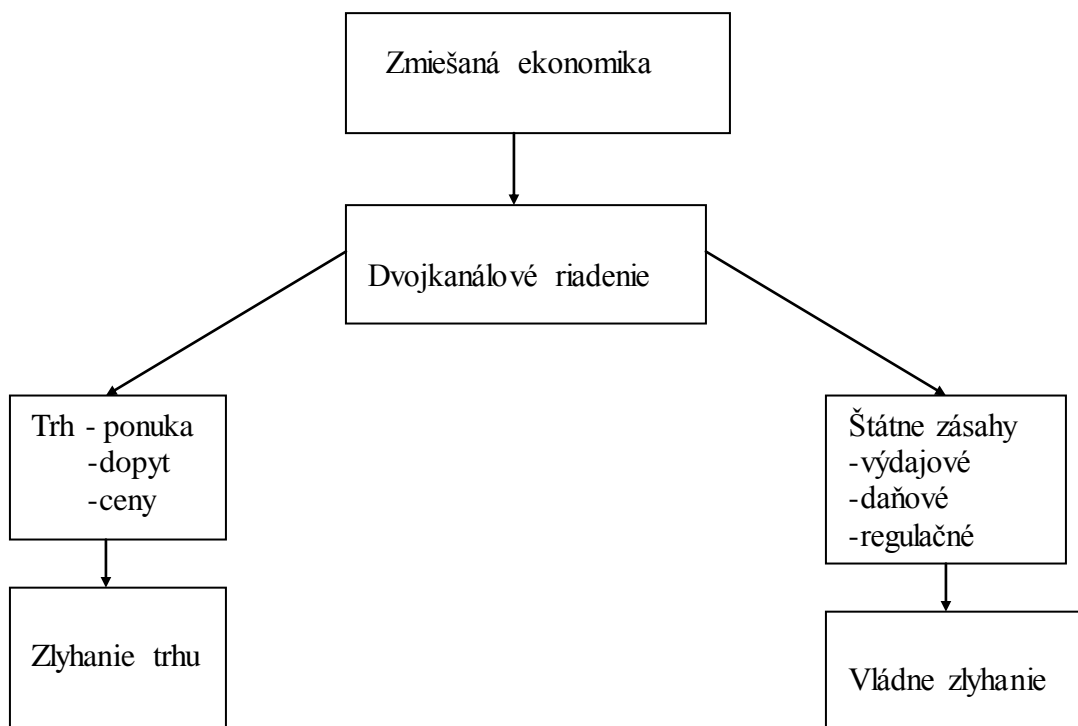
V každej trhovej ekonomike existujú dve základné oblasti súkromný a verejný sektor, ktoré sú obsahom zmiešanej ekonomiky, ktorá vyjadruje skutočnosť, že v národnom hospodárstve pôsobia vedľa seba dva sektory – trhovú – ziskový a netrhovú – neziskový. Fungujúci ekonomický systém nemôže byť v súčasnosti len trhovú, to znamená, že nemôže v ňom fungovať len sektor, v ktorom pôsobí trhovú mechanizmus, teda súkromný alebo privátny sektor. Trhovú sektor môže efektívne fungovať len vtedy, ak popri ňom existuje funkčný verejný sektor. V každej trhovej ekonomike funguje ekonomický systém, ktorého súčasťou sú subjekty súkromného a verejného sektora. Ich rozsah je však v každej ekonomike rôznych.

Zmiešaná ekonomika je kombináciou rôznych nástrojov, ktoré slúžia na alokáciu výrobných zdrojov medzi konkurenčnými alternatívnymi spôsobmi využitia. V globálnom pohľade ide o riešenie trhu, trhového mechanizmu a štátnych, resp. vládnych zásahov do ekonomiky.

---

¹ Verejný sektor skúma ekonomika verejného sektora, ktorá predstavuje aplikáciu ekonomickej teórie na netrhovú ekonomiku

Graficky môžeme štruktúru zmiešanej ekonomiky vyjadriť takto:

Zmiešaná ekonomika obsahuje prvky trhu príkazov, zvykov, to znamená prvky slobodnej podnikateľskej aktivity so štátnou aktivitou. Je to zmes trhov súkromnej výroby regulovanej trhovým mechanizmom (štátne zásahy), pričom trhovému mechanizmu určuje ceny a produkt vo väčšine oblasti a štát reguluje trh pomocou svojich programov.

Kritérium toho, ktorá ekonomika je najviac zmiešaná, môže byť napríklad podiel daní na hrubom domácom produkte, podiel výdavkov (verejných financií) na hrubom domácom produkte, podiel súkromného sektora na vytváranom hrubom domácom produkte a podobne.

Zmiešaná ekonomika vyjadruje skutočnosť, že v národnom hospodárstve pôsobia dva sektory – trhový a netrhový, ktoré sa dopĺňujú. Oba majú svoje prednosti a zápory.

V súvislosti s efektívnosťou ekonomického systému ako aktuálne vystupujú otázky charakteristiky, rozsahu verejného sektora a jeho efektívne fungovanie v podmienkach liberalizovaného trhu.

Narastajúca zložitosť procesov sprevádzajúcich liberalizmus v slovenskej ekonomike podporuje diskusiu o pôsobnosti regulatívnych mechanizmov ekonomickej a sociálnej politiky, teda rad otázok súvisiacich s existenciou a fungovaním verejného sektora. V súčasnosti pretrváva názorová nejednotnosť v chápaní verejného sektora i skutočnosť, že ekonomická teória v súčasnosti nedisponuje ucelenou teóriou verejného sektora, pomocou ktorej by sa exaktne zdôvodnil vplyv štátu na ekonomiku a určila potreba a rozsah štátnej regulácie.

Na hlbšie vymedzenie verejného sektora nám pomôže analýza štruktúry národného hospodárstva. Národné hospodárstvo krajiny má imanentnú štruktúru, ktorú tvoria jeho jednotlivé prvky, predovšetkým subjekty, prostredníctvom ktorých sú produkované statky a sprostredkované do oblasti spotreby vytvárajú podmienky na uspokojovanie potrieb, ako aj ich rozvoj.

Objektom skúmania ekonomiky verejného sektora sú tie odvetvia hospodárstva ktoré sú spravidla zabezpečované verejnou správou a financované z verejných zdrojov. Pri vymedzení odvetví môžeme použiť rôzne triediace znaky, ktoré nám umožnia zoskupiť jednotlivé subjekty národného hospodárstva do určitých celkov.

Najčastejšie sa stretávame s nasledujúcimi triediacimi znakmi:

- charakter uspokojovania potrieb a technologická príbuznosť produkcie výrobkov a služieb, ktorými sú tieto potreby uspokojované,
- príbuznosť technologických znakov a charakteristík v tendenciách rozvoja,
- spôsob financovania a prevádzky,
- charakter vlastníctva.

Podľa prvého triediaceho znaku sa subjekty tvoriace národné hospodárstvo členia do odvetví. Pod odvetvím rozumieme skupinu ekonomických subjektov, ktoré vyrábajú statky uspokojujúce rovnakú potrebu a využívajú približne rovnaké technológie. Všetky takto vymedzené odvetvia možno potom rozdeliť do dvoch skupín:

- a) odvetvie výroby: priemysel, poľnohospodárstvo, stavebníctvo, odvetvia, v ktorých ekonomické subjekty produkujú materiálne statky, označujeme ako odvetvia materiálnej výroby.
- b) odvetvia služieb: verejná správa, armáda, polícia, justícia, školstvo, kultúra, zdravotníctvo, kultúrna a sociálna starostlivosť, telovýchova a šport, veda a výskum, doprava a spoje, finančné služby, poradenské služby, obchodné služby a pod.

Odvetvia produkujúce v prevažnej miere služby sa označujú ako odvetvia nemateriálnej výroby, resp. odvetvia služieb. Do roku 1991 sa v našom hospodárstve využívalo členenie ekonomických subjektov do dvoch skupín, a to výrobné a nevýrobné.

Od 1. 1. 1992 je v našej ekonomike nová odvetvová klasifikácia ekonomických činností, ktorá zodpovedá potrebám trhového hospodárstva tak, aby umožnila medzinárodné porovnanie štatistických ukazovateľov a transparentnosť slovenskej ekonomiky.

Nová klasifikácia rešpektuje pre ostatné ekonomiky platné chápanie užitočnosti jednotlivých činností a tým aj vymedzenie produktívnej sféry, tak ako to vyžaduje predovšetkým zavádzanie národného účtovníctva do slovenskej economickej a štatistickej praxe. V tomto zmysle sa súčasťou produktívnej sféry stávajú aj služby.² Takto chápaná odvetvová klasifikácia ekonomických činností tvorí východisko aj pre sektorové členenie.

Podľa technologických znakov a charakteristík v tendenciách rozvoja sa člení národné hospodárstvo na jednotlivé sektory. Najčastejšie sa využíva trojsektorové členenie národného hospodárstva. Súčasná ekonomická prax využíva až päťsektorové .

Podľa odvetvovej klasifikácie je možné rozdeliť ekonomické činnosti a subjekty, ktoré ich vykonávajú v národnom hospodárstve, do nasledujúcich sektorov:

Do primárneho sektora sa spravidla začleňujú odvetvia tzv. prvovýroby. Ide o odvetvia ťažobného priemyslu, poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu. I keď má z hľadiska vplyvu na ekonomiku menší význam, uspokojuje niektoré potreby prvotnej naliehavosti.

Do sekundárneho sektora sa začleňujú prevažne odvetvia spracovateľského priemyslu, odvetvia, ktoré spracovávajú prírodné suroviny, ako aj tie, ktoré vyrábajú a spracovávajú umelé zdroje /priemysel textilný, elektrotechnický, obuvnícky, strojársky a pod./. V sekundárnom sektore dochádza často k štrukturálnym technickým a technologickým zmenám, ktoré významne ovplyvňujú dynamiku ekonomického rastu. Odvetvia sekundárneho

---

² Systém národného účtovníctva považuje za produktívnu každú spoločenskú činnosť, z ktorej tomu, kto ju vykonáva, plynie peňažný alebo naturálny dôchodok.

sektora sa nezaraďujú do verejného sektora, avšak sekundárne ovplyvňujú jeho kvalitu a štruktúru /nároky na kvalifikáciu pracovných síl, redistribúciu bytovej výstavby, ochranu životného prostredia a pod./.

Terciárny sektor – obsahuje predovšetkým tie odvetvia služieb, ktoré súvisia s produkciou, distribúciou, údržbou a spotrebou materiálnych statkov. Patria sem: finančné, obchodné, dopravné a opravárenské služby. Niektoré z jeho odvetví uspokojujú tak výrobné potreby, ako aj finálne potreby obyvateľov (doprava, spoje), preto ich zaraďujeme do verejného sektora.

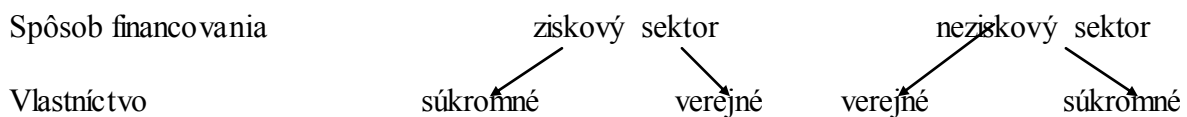
Kvartárny sektor – tvoria služby, ktoré uspokojujú spoločenské potreby občanov, ako napr. organizované usporiadanie spoločnosti, obrany, polície, justície. Sú to klasické odvetvia verejného sektora, nemajú však významnejší vplyv na dynamiku ekonomického rastu.

Kvintárny sektor – tvoria predovšetkým služby, ktoré súvisia so zabezpečovaním kvality a ďalšej kultivácie ľudského potenciálu: zdravotníctvo, školstvo, sociálne služby, kultúra, telesná kultúra, veda a výskum, tvorba a šírenie informácií, ktoré rozvíjajú ľudské poznanie.

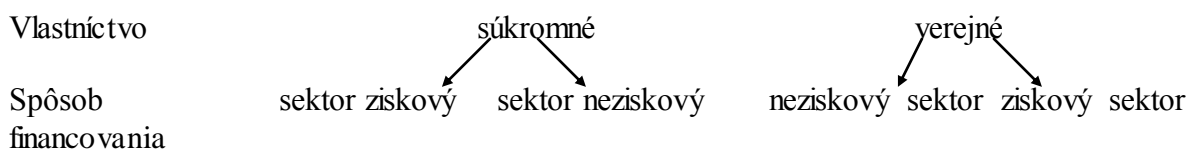
Osobitný prístup k štruktúre národného hospodárstva z hľadiska vymedzenia verejného sektora uvádza Strecková Y.³ Na členenie národného hospodárstva používa dve kritériá:

- a. kritériá spôsobu financovania produkcie a spotreby statkov,
- b. kritériá vlastníctva.

Podľa prvého kritéria predstavuje financovanie primárny triediaci znak a vlastníctvo sekundárny.

Podľa druhého kritéria predstavuje vlastníctvo primárny triediaci znak a spôsob financovania sekundárny.

Obe schémy majú svoje opodstatnenie, pretože odrážajú realitu. I v ziskovom a neziskovom sektore sa stretávame s oboma formami vlastníctva. Platí, že v súkromnom i verejnom vlastníctve sa stretávame so ziskovým i neziskovým sektorom.

Existujú štátne alebo municipálne podniky, ktoré vstupujú na trh ako trhové subjekty a financujú sa zo zisku, ktorý dosahujú. Existujú súkromné neziskové organizácie, ako napr. súkromné školy, ktoré sú viac ako 50 % financované z verejných financií /zo štátneho alebo obecného rozpočtu/.

Na vymedzenie verejného sektora máme teda dve možnosti. Buď ho vymedzíme ako sektor, ktorý je predstavovaný verejným vlastníctvom, a tak sa nám dostane do jedného

³ STRECKOVÁ, Y. *Teorie veřejného sektoru*. Brno : Masarykova univerzita 1992

sektora dvojaký spôsob financovania. Alebo ho vymedzíme ako sektor financovaný z prerozdeľovacích procesov, a tak sa nám dostanú do jedného sektora dve formy vlastníctva.

Obe vymedzenia majú svoj zmysel. Autorka sa prikláňa k takému vymedzeniu verejného sektora, pre ktoré je rozhodujúci spôsob financovania. Definuje verejný sektor zhodne s definíciou uvedenou v závere tohto bodu.

Pre úplnosť treba uviesť, že v odbornej literatúre sa v poslednom období stretávame aj s pojmami trhovú sektor, trhové odvetvia a pod. Toto členenie vychádza z členenia, ktoré používa Systém národných účtov, ktorý bol vypracovaný v rámci Európskych spoločenstiev a platí od roku 1980.⁴

Tento systém zavádza jednak pojem inštitucionálneho sektora a člení ekonomiku na inštitucionálne sektory, do ktorých zoskupuje inštitucionálne jednotky /subjekty/, podľa charakteru konania a charakteru výstupu ich delí na jednotky, ktoré produkujú výrobky, a jednotky poskytujúce trhové a netrhové služby.

Podľa trhového prístupu sa jednotky zoskupujú do nasledujúcich inštitucionálnych sektorov:

- sektor podnikov, úverových inštitúcií, poisťovacích podnikov, čo v našej praxi teraz označujeme ako podnikateľský sektor,
- sektor ústrednej vlády, sektor súkromných neziskových organizácií, ktoré predstavujú vládny sektor, ktorý produkuje netrhové služby,
- sektor domácnosti,
- sektor zahraničia.

Podľa spôsobu financovania a prevádzky môžeme členiť ekonomické subjekty v národnom hospodárstve na:

- a. súkromný /ziskový/ sektor
- b. verejný /neziskový/ sektor.

Subjekty súkromného /ziskového/ sektora získavajú prostriedky na svoju činnosť, obnovu a rozvoj produkciou a predajom svojich výrobkov a služieb na trhu. Produkt súkromného sektora má charakter trhového statku a jeho cena je tvorená zákonitými ponuky a dopytu na trhu.

Subjekty neziskového sektora získavajú prostriedky na svoju činnosť, obnovu a rozvoj buď celkom, alebo v podstatnej miere z prerozdeľovacích procesov, teda z rozpočtov vlády centrálnej, regionálnej, miestnej úrovne, prípadne z nadácií a darov. Produkt podnikov a organizácií verejnej správy, aj keď je oceňovaný na trhu, neuhrádza /neplatí/ spotrebiteľ priamo, ale sprostredkované ako daňový poplatník platiaci príspevok do rozpočtu obce, regiónu. Ak prostriedky spotrebiteľa nestačia na úhradu nákladov, hradí ich štát, resp. územnosprávny celok, v ktorého vlastníctve je daná organizácia či podnik.

Charakter vlastníctva je ďalším triediacim znakom členenia ekonomických subjektov v národnom hospodárstve. Podľa neho všetky ekonomické subjekty sa môžu rozdeliť do dvoch kategórií:

- súkromné vlastníctvo,
- verejné vlastníctvo.

Súkromné vlastníctvo znamená, že vlastníkom ekonomickej jednotky je konkrétna fyzická alebo právnická osoba, ktorá je z titulu vlastníctva kompetentná rozhodovať a zároveň niesť dôsledky svojho rozhodnutia. Atribútom vlastníctva je aj riadenie. Riadi spravidla ten, kto

---

⁴ Ide o systém národných účtov – tzv. European system of Integrated Economic Accounts Esa.

vlastní, alebo ten, koho vlastník touto kompetenciou poverí. Verejné vlastníctvo je diametrálne odlišné od vlastníctva súkromného.

Vlastníkom ekonomickej jednotky je verejnosť a riadením je poverený subjekt verejnej správy. Verejnosť je ťažko identifikovateľný subjekt. Predstavuje ju spoločenstvo ľudí spojených určitým znakom. Pre potreby verejného sektora je vhodným triediacim znakom príslušnosť k určitému územiu. Podľa tohto znaku možno verejné vlastníctvo rozčleniť na:

- štátne,
- regionálne,
- obecné.

Hranica medzi súkromným a verejným sektorom však nemusí byť jednoznačná. Verejné statky môže produkovať aj súkromná organizácia, ale vtedy ide o nonprofitovú, napr. charitatívnu organizáciu. A opačne – aj verejný podnik môže produkovať trhové statky, ak svojou podstatou /napr. zbrane, základné potraviny/ patria do verejnoprospešného záujmu.

V súčasnosti sa v Slovenskej republike (ako aj v rámci EU) rozvíja verejno-súkromné partnerstvo Public Private partnerships – PPP. Vzniká spojením verejného sektora so súkromným sektorom za účelom uskutočňovania verejnoprospešných zámerov v štátnej, regionálnej a komunálnej politike s využitím súkromných, ekonomických a technických zdrojov.

Medzisektorová spolupráca medzi verejným sektorom a súkromným sektorom formou PPP umožňuje získanie dodatočných finančných zdrojov na financovanie verejných projektov zo súkromných zdrojov, efektívnejšie využitie zdrojov pri realizácii verejných projektov, rozloženie rizika medzi súkromnú a verejnú sféru a účinnejšiu kontrolu vynaložených prostriedkov.

Pre presadenie PPP hovoria dva hlavné dôvody:

1. súkromný sektor je obvykle pri realizácii najmä veľkých investícií efektívnejší ako verejný sektor,
2. participácia súkromného sektora umožňuje realizáciu verejných projektov bez väčších nárokov na verejné výdavky.

Najčastejšie sa partnerstvá vytvárajú na realizáciu úloh ako výstavba a rekonštrukcia verejných budov, rozvoj technickej infraštruktúry, rozvoj informačných technológií, v oblasti vedy a výskumu, rozvoj verejných služieb v oblasti sociálnej politiky, školstva, zdravotníctva a pod.

V relatívne širokom spektre publikácií nachádzame viaceré pokusy o definovanie verejného sektora. Napr. Strecková Y., ktorej prístup ovplyvnil väčšinu českých a slovenských ekonómov, definuje verejný sektor ako „... časť národného hospodárstva, ktorá je financovaná z verejných financií, riadená a sprostredkovaná verejnou správou, rozhoduje sa v nej verejnou voľbou a podlieha verejnej kontrole“⁵

Podobne definuje verejný sektor aj Peková J. a Pilný J. „Verejný sektor je tá časť národného hospodárstva, ktorá zabezpečuje verejné statky kolektívnej spotreby pre obyvateľstvo na neziskovom princípe.“⁶ F. Ochrana podáva nasledujúcu definíciu verejného sektora: „Verejným sektorom rozumieme tú oblasť spoločenskej reality, resp. podsystém jednotlivých sfér spoločenského života, ktorá sa nachádza vo verejnom vlastníctve, v ktorej sa z politického hľadiska rozhoduje verejnou voľbou a uplatňuje sa verejná kontrola, pričom

⁵ STRECKOVÁ, Y. *Verejná ekonomie*. ESF MU Brno, 1997

⁶ PEKOVÁ, J. PILNÝ, J. *Verejná správa a finance*. Codex Bohemia, 1998

účelom fungovania verejného sektora je napĺňovanie verejného záujmu a spravovanie vecí verejných“.⁷

Z uvedených definícií vidieť, že autori zvyrazňujú najmä tieto základné dimenzie. Verejný sektor je tá časť ekonomiky, ktorá:

- je financovaná prostredníctvom verejných financií,
- verejný sektor je tá časť ekonomiky, ktorá je riadená prostredníctvom orgánov verejnej správy,
- je riadená prostredníctvom verejnej voľby,
- podlieha verejnej kontrole.

Na základe uvedenej analýzy môžeme konštatovať, že verejný sektor tvoria:

- v užšom zmysle slova jednotky neziskového netrhového sektora, ktoré sú vo vlastníctve štátu a územných samospráv,
- v širšom zmysle slova patria do verejného sektora všetky ekonomické jednotky, do ktorých vstupujú verejné financie: štátne a samosprávne ziskové organizácie, súkromný ziskový sektor, odkiaľ mu boli poskytované dotácie, granty z verejných financií,
- súkromný neziskový sektor, pokiaľ mu boli poskytované f dotácie, granty z verejných financií.

Z uvedenej analýzy môžeme vysloviť jednu z možných všeobecných definícií verejného sektora: Verejný sektor je časť národného hospodárstva, ktorá je spravovaná verejnou správou, je financovaná z verejných zdrojov, podlieha verejnej kontrole a rozhoduje sa o nej verejnou voľbou.

Poslanie, funkcie a činnosť verejného sektora

Existencia verejného sektora kladie otázky, aké je jeho poslanie a aké úlohy plní. V stručnosti môžeme povedať, že poslaním verejného sektora je:

- zabezpečovať verejné statky pre občanov,
- napravovať a odstraňovať dôsledky trhového zlyhania, napr. negatívne externality.

Hospodárska politika stanoví funkcie verejného sektora, úlohy a priority, ako napr. požadovanú úroveň základného vzdelania, požadovanú úroveň zdravotnej starostlivosti a pod., ale aj finančné nástroje – finančné limity, finančné ukazovatele a pod.

Verejný sektor plní aj nasledujúce funkcie – ekonomickú, sociálnu a politickú.

Ekonomická funkcia verejného sektora znamená zabezpečovanie verejných statkov, resp. odstraňovanie následkov negatívnych externalít. Vo verejnom sektore sa vytvárajú pracovné príležitosti, čo má vplyv na celkovú mieru zamestnanosti.

Sociálnou funkciou verejného sektora sa rozumie prospešnosť výsledkov verejného sektora. Ide napríklad o služby pre sociálne najslabšie vrstvy obyvateľstva, o sociálnu starostlivosť poskytovanú neziskovými organizáciami a pod.

Politická funkcia verejného sektora predstavuje využívanie verejného sektora v politickom boji v procese volieb.

Činnosť verejného sektora je ovplyvňovaná hospodárskou politikou, ktorá má charakter verejnej politiky. Je to preto, že ciele i nástroje sú predmetom verejného rozhodovania

---

⁷ OCHRANA, F. *Verejný sektor a efektívni rozhodovaní*. s. 1284 Praha 2001Managemet Press,

v zákonodarnom zbore. Činnosť jednotlivých rezortov verejného sektora je ovplyvňovaná jednotlivými parciálnymi politikami, ako napr. bezpečnostná politika štátu, zdravotná politika, dopravná politika a pod.

K základným ekonomicko-sociálnym funkciám verejného sektora patrí:

- zabezpečiť potrebné verejné statky. To znamená zabezpečiť tzv. hraničné statky, ide o produkty, ktoré sú na hranici medzi súkromnými a verejnými statkami.
- Zabezpečiť podmienky na rozvoj súkromného sektora, napr. fungujúcu dopravnú infraštruktúru, bezpečnosť majetku a pod. V niektorých prípadoch zabezpečiť produkciu tých statkov, v ktorých nestačí verejný sektor alebo súvisia s externalitami.
- Prispieť k ekonomickému rastu. Napr. štát alebo územná samospráva objednáva niektoré vstupy do verejného sektora v súkromnom sektore. Zároveň musí vytvárať podmienky na rast zamestnanosti v súkromnom sektore a vytvárať podmienky na skvalitňovanie ľudského života.
- Dosiahnuť väčšiu spravodlivosť v rozdeľovaní a tým umožniť i nižším príjmovým skupinám využívať niektoré statky, ako napr. v školstve, v zdravotníctve, prípadne umožniť využívanie bezplatne alebo za užívateľský poplatok.

Diskusia o charaktere verejného sektora otvára priestor na teoretické riešenie ďalších podstatných otázok, ktoré sa týkajú verejného sektora. Ide napríklad o otázky ako rozsah a štruktúra verejného sektora, jeho financovanie, efektívnosť, potreba štátnej regulácie a pod. Ich rozpracovanie umožní dať teórii a praxi doporučenia, ktoré exaktne zdôvodnia štátne zásahy a určia potrebu a rozsah štátnej regulácie.

Literatúra

- BENČO, J., KAMOĎA, J., MEČIAR, I. *Kontrola vo verejnom sektore*. B. Bystrica. Ekonómia 2004.
- BEŇOVÁ, E., NEUBAUEROVÁ, E. *Ekonomika verejného sektora*. Bratislava : VŠ Emus Bratislava 2005.
- CIBULKOVÁ, V., STRAŽOVSKÁ, E. *Podnikanie v službách a v obchode*. Bratislava : SOFA 1999.
- HAMALOVÁ, M., MARTINKA, J. *Ekonomika verejného sektora*. Bratislava : Akadémia PZ, 2006. 109 s. ISBN 80-8054-375-5.
- MARTINKA, J. *Ekonomika I*. Bratislava : Akadémia PZ, 2005. 89 s. ISBN 80-8054-365-8.
- MEDVEĎ, J. *Verejné financie*. Bratislava : Sprint 2005
- NEMEC, J. a kol. *Verejné financie*. Bratislava : NISPAcee 1997
- NEMEC, J. *Verejná ekonomia*. B. Bystrica : UMB 2000
- OCHRANA, F. *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. Praha : Management Press 2001
- PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. *Verejná správa a financovanie*. Praha : Codex Bohemia 1998.
- SAMUELSON, P.A., NORDHAUS, V.P. *Ekonomika II*. Bratislava Bradlo 1992.
- STANEKOVÁ, E. a kol. *Formovanie efektívneho rozvoja a verejnej ekonomiky v SR*. Bratislava : Ekonóm 1998.
- STIGLITZ, J. E. *Ekonomika verejného sektora*. Praha Grada 1997.
- STRECKOVÁ, I. *Veřejná ekonomie*. Brno : ESF MU 1997.

Key words: public sector, private sector, profitable and non-profitable sector, mixed economy, sorting features, branches of political economy, functions of public sector, extent of public sector.

Summary

Introducing market economy brings quiet new theoretical issues to economic theory. One of them is elaborating questions in relation to public economy.

The article points out characteristic features of mixed economy, whose inseparable component is public non-market economy as well. Analysis of structure of political economy provides more elaborated delimitation of the term. On the basis of sorting features there are individual sectors presented, in compliance with applied structure in the framework of the European Union and their characteristic features. Individual authors define public sector on the basis of sector structuring of the political economy. The definitions are more or less the same. The differences can be found in emphasizing some or all characteristic features of public sector. In the conclusion the author draws attention to role, function and activity.

*doc. Ing. Jozef Martinka CSc.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra spoločenskovedných disciplín
e-mail: martinke@minv.sk*

Recenzent: JUDr. Olga Sovová, PhD.